

E-sąd. Jak się bronić przed nakazem zapłaty lub egzekucją przedawnionej należności?

Materiał informacyjny

Nieznajomość prawa szkodzi. Niestety zdarzają się sytuacje, gdy niewiedza lub nieświadomość kroków, jakie należy podjąć, wywołuje wiele negatywnych skutków. Dlatego podpowiadamy co zrobić w sytuacji, w której możemy się znaleźć np. z powodu nieuregulowanych rachunków. Na początek jednak pamiętajmy, aby...

- koniecznie odbierać otrzymaną korespondencję z sądu lub od komornika,
- uważnie czytać pouczenia znajdujące się na pismach,
- podejmować obronę w swojej sprawie.

◆ Jak działa e-sąd?

Od 1 stycznia 2010 roku istnieje możliwość szybszego i prostszego dochodzenia należności w sądzie za sprawą elektronicznego postępowania upominawczego (EPU, art. art. 505 i następane Kodeksu postępowania cywilnego). Do rozpatrywania spraw w tym postępowaniu utworzono specjalny wydział w Sądzie Rejonowym w Lublinie (ul. Boczna Lubomelskiej 13, 20-070 Lublin), który swoją właściwością obejmuje całą Polskę.

Osoba, która chce odzyskać dług, może złożyć pozew drogą elektroniczną w ww. postępowaniu. Z uwagi na sposób złożenia pozwu (przez internet) nie dołącza się dokumentów jako dowodów, co minimalizuje koszty i przyspiesza postępowanie. Założeniem postępowania było, aby wierzyciel (osoba, która chce odzyskać dług), mogła w prosty sposób uzyskać nakaz zapłaty wobec osoby, która uznała swoje zadłużenie.

Sąd analizuje opisane w pozwie okoliczności i przyjmuje je za podstawę rozstrzygnięcia, dlatego należy uwiarygodnić roszczenie, opisując szczegółowo sprawę, np. datę i przedmiot zawartej umowy czy wystawionej faktury, podanie kwoty zobowiązania, dane dłużnika, wcześniejsze próby przedsądowego załatwienia sporu przez wskazanie daty wysłania wezwań do zapłaty. W przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w tym postępowaniu, sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej, co do zasady do miejsca zamieszkania pozwanego.

Od 2012 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym można złożyć pozew dotyczący roszczeń nie starszych niż 3 lata.

◆ Wydanie nakazu zapłaty

Sąd wydaje nakaz zapłaty bez przeprowadzania rozprawy i doręcza go pozwanemu na adres podany przez wierzyciela w pozwie (nakaz ten nie posiada pieczętek i podpisów, ale jest to pełnoprawny dokument). Od momentu doręczenia nakazu pozwany ma 14 dni na zapłatę zadłużenia lub wniesienie do sądu sprzeciwu (czyli pisma), w którym po raz pierwszy ma możliwość przedstawienia swojej sytuacji. Może np. odmówić zapłaty z powodu wcześniejszej spłaty, powołać się na nieistnienie długu lub na jego przedawnienie. Pozwany może złożyć sprzeciw w formie elektronicznej lub pisemnej.

Złożenie sprzeciwu w terminie sprawia, że e-sąd uchyla wydany nakaz zapłaty i przekazuje sprawę do postępowania na ogólnych zasadach, czyli z udziałem obu stron. Sąd wzywa wtedy powoda (osobę, która złożyła pozew) do uzupełnienia pozwu o dowody potwierdzające jego żądanie.

Częste są również sytuacje, gdy adres wskazany przez wierzyciela nie jest aktualnym adresem pozwanego. Sąd nie ma obowiązku sprawdzenia jego poprawności, więc nakaz zapłaty zostaje wysłany na adres wynikający z pozwu. Jeśli nie jest to prawidłowy adres pozwanego, powód zostanie zobowiązany do wskazania poprawnego.

W przypadku, gdy pozwany odbierze korespondencję i nie złoży swojego pisma, wtedy nakaz zapłaty ulega uprawomocnieniu. Wierzyciel może wtedy uzyskać od sądu tzw. klauzulę wykonalności. Jest to podstawa do zwrócenia się do komornika o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika. Tym samym jak każdy wyrok, może być egzekwowany przez wierzyciela.

◆ Gdy o nakazie dowiadujemy się od komornika

W przypadku przesłania nakazu zapłaty na nieaktualny adres, może się okazać, że dopiero od komornika dłużnik otrzyma informację o prowadzonym postępowaniu. Od doręczenia pisma od komornika mamy 7 dni na złożenie pisma do e-sądu zawierającego poniższe punkty:

1. Wnoszę zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty - nadanie klauzuli jest bowiem możliwe w przypadku, gdy nakaz zostanie doręczony prawidłowo, adresat odbierze pismo lub ma wiedzę o awizo, którego nie podejmuje.
2. Wnoszę o doręczenie nakazu zapłaty w sposób prawidłowy – tj. na aktualny adres zamieszkania w celu umożliwienia złożenia sprzeciwu.

Należy również podać datę wydania nakazu, sygnaturę sprawy, dane stron oraz okoliczności, w których dowiedzieliśmy się o postępowaniu oraz poinformować o okolicznościach sprawy, np. o zmianie adresu (można dołączyć zaświadczenie o zameldowaniu) czy przedawnieniu.

Ważne jest by uważnie czytać pouczenia znajdujące się na pismach z e-sądu lub od komornika. Komornik jedynie egzekwuje wyrok, nie jest zobowiązany do sprawdzania czy należność była przedawniona przed wydaniem nakazu zapłaty.

◆ Przedawnienie roszczeń

Czym jest przedawnienie? Upływ terminu przedawnienia nie powoduje, że zadłużenie zostaje umorzone lub wygasa. Po tym terminie wierzyciel również może próbować odzyskać należność, poprzez wezwanie do zapłaty lub nawet złożenie pozwu. Różnica polega na tym, że po upływie tego

terminu dłużnika nie można zmusić do zapłaty, ale może on spłacić zadłużenie dobrowolnie. Jeśli to uczyni, nie może odzyskać należności, nawet gdy uświadomi sobie, że nie musiał płacić.

Do 9 lipca 2018 r. sąd nie miał obowiązku sprawdzania czy należność wobec konsumenta uległa przedawnieniu. Dopóki dłużnik nie podniósł w sądzie, że należność się przedawniła i nie uznaje roszczenia wierzyciela, nakaz zapłaty mógł zostać wydany. Obecnie Kodeks cywilny przewiduje, że sąd ma obowiązek uwzględniać zarzut przedawnienia roszczenia względem konsumenta z urzędu. Zmianie uległy też terminy przedawnienia roszczeń:

1. Większość roszczeń, np. pożyczka od osoby prywatnej – **6 lat (było 10)**
2. Termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych orzeczeniem sądu/ugodą liczony od daty prawomocności (niezależnie od źródła zadłużenia) – **6 lat (było 10 lat)**.
3. Świadczenia okresowe, np. odsetki, czynsz najmu, usługi wykonywane w związku z działalnością gospodarczą, np. raty pożyczek – **3 lata (bez zmian)**
4. Roszczenia o usługi telekomunikacyjne (np. dystrybucję energii elektrycznej), świadczenia alimentacyjne, umowy ubezpieczenia, stosunek pracy (np. zaległe wynagrodzenie) – **3 lata**
5. Roszczenia o sprzedaż energii elektrycznej, roszczenia z rachunku bankowego – **2 lata**
6. Roszczenia z umowy przewozu osób (np. mandat za brak ważnego biletu) – **1 rok**

Termin przedawnienia liczy się od momentu, gdy roszczenie stało się wymagalne (np. dla umów pożyczki oznacza to termin przewidziany na zapłatę poszczególnej raty, nie zaś datę podpisania umowy).

Zmianie uległ również sposób liczenia terminów przedawnienia. Roszczenia z tytułu pożyczki.

Przed 2018 rokiem, do terminu wymagalności roszczenia należało dodać 3 lata terminu przedawnienia – np. w czerwcu 2018 roku przedawniło się roszczenie spłaty raty pożyczki z datą płatności przypadającą na czerwiec 2015 roku.

Obecnie, termin przedawnienia roszczenia spłaty raty pożyczki za lipiec 2019 roku upłynie w dniu 31 grudnia 2022 r., gdyż dla terminów powyżej 2 lat, koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego.

Dla wyroku z datą prawomocności 15 maja 2012 r. termin do dochodzenia należności w drodze egzekucji upłynąłby w 2022 roku. Obecnie został skrócony do 6 lat. Należy jednak pamiętać, iż wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez komornika powoduje, że termin ten nie biegnie, zaś od umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność, wierzyciel ma kolejne 6 lat na dochodzenie długu.

Uwaga! Jeśli termin przedawnienia na nowych zasadach jest krótszy niż na dotychczasowych, to termin ten zaczyna biec z datą wejście w życie nowelizacji, tj. 9 lipca 2018 r.

◆ Gdy wierzycielem jest nieznana nam firma

W nawiązaniu do postępowania, w którym wydawane są nakazy zapłaty, pojawia się jeszcze jedna kwestia, zasługująca na omówienie. W polskim prawie funkcjonuje instytucja tzw. cesji wierzytelności. Oznacza to po prostu odkupienie wierzytelności od wierzyciela przez inną osobę, np. firmę windykacyjną. Może się zdarzyć, że wierzycielem w wydanym nakazie zapłaty będzie firma, z którą dłużnik nie podpisywał umowy. Zazwyczaj w ramach podpisywanej umowy klient wyraża zgodę na ewentualną cesję. Niemniej najczęściej dłużnik jest powiadamiany pisemnie o tej czynności.

Może więc zdarzyć się sytuacja, w której otrzymamy pismo od firmy windykacyjnej działającej z upoważnienia obecnego wierzyciela, który odkupił nasz dług od pierwotnej firmy np. operatora sieci komórkowej. Należy więc dokładnie zapoznać się z treścią pisma i w razie wątpliwości zwrócić się po pomoc prawną, celem podjęcia dalszych kroków. Częstą propozycją firm windykacyjnych jest zawarcie ugody na spłatę zadłużenia, która powoduje, że co do zasady zgadzamy się z istnieniem długu i obowiązkiem spłaty.